

Specialdomstole - Østrig

Følgende afsnit indeholder oplysninger om de særlige domstole civile sager og straffesager i Østrig.

Særlige domstole

I princippet behandler alle domstole alle typer retssager.

I de største østrigske byer findes der dog en række særlige domstole:

- fem i Wien, der behandler civile sager, straffesager, handelssager (to domstole) samt arbejdsretlige sager og socialsikringsager
- to i Graz, der behandler henholdsvis straffesager og øvrige sager.

Arbejdsretlige sager består hovedsagelig af civile søgsmål om ansættelsesforhold, der er defineret i paragraf 50 i loven om beskæftigelse og socialsikring (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz – ASGG*). De har deres egne processuelle regler, der svarer til reglerne for civile sager, men med nogle særregler tilføjet.

Arbejdsretlige sager behandles i første instans af delstatsretterne (*Landesgerichte*), i anden instans af appeldelstatsretterne (*Oberlandesgerichte*) og endelig i tredje instans af højesteret (*Oberster Gerichtshof*). Afgørelser træffes af en afdeling (*Senat*) af den pågældende domstol bestående af en eller flere juridiske dommere (*Berufsrichter*) og to lægdommere (*Laienrichter*), en fra arbejdsgiverforeningerne og en fra fagforeningerne.

Appelproceduren i arbejdsretlige sager minder om appelproceduren i civile sager, men der er færre restriktioner for appeller. Eksempelvis kan en appel af et retligt spørgsmål (*Revision*) indgives til højesteret uden hensyntagen til tvistens værdi, hvis det retlige spørgsmål er at væsentlig betydning.

Handelssager består hovedsagelig af civile sager, hvor en af parterne er en erhvervsdrivende. De er defineret i paragraf 51 i loven om retternes kompetence (*Jurisdiktionsnorm*). Med nogle få undtagelser behandles de som almindelige civile sager. En lægdommer, der repræsenterer handelsstanden, bistår de juridiske dommere, når sagen behandles af en afdeling af en af retterne i første eller anden instans, men ikke ved højesteret.

I **sager henhørende under den frivillige retspleje** (*Verfahren außer Streitsachen*) skal domstolene tage stilling til privatretlige spørgsmål, som de får forelagt på grund af deres særlige karakter (visse betalinger, spørgsmål om forældremyndighed og andre sager, hvor der ikke normalt findes to parter med modsatrettede interesser).

Som hovedregel skal sådanne sager behandles i første instans af distriktsdomstolene, hvis afgørelser kan appelleres til de regionale domstole og i sidste instans til højesteret. I første instans behandles sagerne af en enkelt dommer eller af justitsfuldmægtige (*Rechtspfleger*), som er specialuddannede embedsmænd. I anden og tredje instans behandles de af tre eller fem juridiske dommere.

Appelproceduren i sager henhørende under den frivillige retspleje svarer til proceduren i civile sager. På grund af sagernes særlige karakter er der dog færre restriktioner for appeller. Der er også begrænset mulighed for at fremsætte nye anbringender i appelsagen, som går ud over de argumenter og anbringender, sagsøger fremsatte i første instans.

På grund af de mange forskellige typer sager, der hører under den frivillige retspleje, findes der en lang række særregler for bestemte områder.

Forvaltningsdomstole

I Østrig er det med virkning fra den 1. januar 2014 de relevante forvaltningsorganer, der træffer afgørelse i første og sidste instans i denne type sager. Deres afgørelser kan via en *Beschwerde* indbringes for forbundsforvaltningsretten eller forvaltningsretten i delstaten (*Verwaltungsgericht des Bundes oder des Landes*). Forvaltningsretternes afgørelser kan under visse betingelser appelleres til forvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgerichtshof*) i form af *Revision*.

Andre særlige domstole

Særlig stilling

De domstole, der er kompetente med hensyn til den offentlige ret (*Gerichtshöfe des öffentlichen Rechts*), dvs. forfatningsdomstolen og forvaltningsdomstolen, har en særlig stilling i den østrigske retsorden. De er ganske vist uafhængige domstole, men de hører ikke - ligesom de forvaltningsretter, der blev oprettet den 1. januar 2014 - ikke ind under justitsministeriet. Forfatningsdomstolen og forvaltningsdomstolen er organisatorisk selvstændige. Begge domstole er placeret i Wien og har kompetence i hele Østrig.

Deres saglige kompetence adskiller sig ligeledes fra de almindelige domstoles. De træffer ikke afgørelse i civile sager og i straffesager (heller ikke i anden instans), men har særlige opgaver på det offentligretlige område. Med virkning fra den 1. januar 2015 bliver det imidlertid muligt for parterne i en sag, der er blevet afgjort af en ordinær ret, at fremsætte en begæring for forfatningsdomstolen om ophævelse af en lov eller en bekendtgørelse.

Forfatningsdomstolen

Forfatningsdomstolens (*Verfassungsgerichtshof*) primære opgave er at kontrollere, at afgørelser truffet af domstolene er i overensstemmelse med forfatningen og de grundlæggende rettigheder. Den skal især kontrollere, at følgende retsakter er i overensstemmelse med forfatningen:

- forbunds- og delstatslove
- bekendtgørelser (*Verordnungen*) udstedt af forvaltningsorganer
- endelige afgørelser (*Bescheide*) truffet af forvaltningsorganer.

Forfatningsdomstolen kan om nødvendigt ophæve dem alle.

I modsætning til dommere ved andre domstole er dommerne ved forfatningsdomstolen ikke juridiske dommere (*Berufsrichter*), men æresdommere (*Honoratiorenrichter*). De er fremtrædende personer, der allerede har haft en succesrig juridisk karriere i andre stillinger. De fleste af dem udøver deres hverv på deltidsbasis og kan således have andet arbejde ved siden af (f.eks. som dommere eller universitetsprofessorer, dog ikke som embedsmænd). Dommerne ved forfatningsdomstolen træder som regel sammen fire gange årligt.

Forvaltningsdomstolen

Forvaltningsdomstolen (*Verwaltungsgerichtshof*) **kontrollerer lovligheden af hele den offentlige forvaltning** med undtagelse af bekendtgørelser (*Verordnungen*), som kun kan prøves og ophæves af forfatningsdomstolen. Forvaltningsdomstolen behandler hovedsageligt appeller (*Revisionen*) af afgørelser truffet af forvaltningsretterne under, såfremt det gøres gældende, at en sådan afgørelse er retsstridig.

Juridiske databaser

Hjemmesiden [der österreichischen Justiz](#) indeholder oplysninger om det østrigske retssystem.

Er der gratis adgang til den juridiske database?

Ja.

Relevante links

[Zuständigkeit der Gerichte - Österreich](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 25/04/2017